

Angličtiny pro nejmenší – Funny English

Angličtině se děti věnují již od nástupu do MŠ. Jedná se jak o postupné seznamování s jazykem cílenou přímou výukou, tak o osvojování jazyka nepřímo díky podnětnému prostředí a vytvoření „English friendly environment“.

Cílem celého vzdělávacího konceptu je vytvořit podnětné prostředí s častým a běžným využíváním anglického jazyka tak, aby si děti jazyk osvojovaly současně s jazykem mateřským, a aby se naučily s ním operovat beze strachu a přirozeně.

Abychom dosáhli co nejlepších výsledků, zvolili jsme kombinaci několika přístupů a metod a zařazujeme tak angličtinu během každého dne jako druhý komunikační jazyk a současně podporujeme znalost jazyka přímou výukou některé slovní zásoby a obrátů, aby si děti jazyk rychleji osvojily. Děti tak s anglickým jazykem pracují každý den a v některých dnech se věnují cílené přímé výuce. Intenzita přímé výuky pak záleží na věku dítěte a jeho schopnostech. V současné době však můžeme říci, že takto zvoleným vzdělávacím plánem dosahujeme velkých úspěchů, které jsou kladně hodnoceny jak rodiči, tak odborníky z oboru.

Kvalifikovanost lektorů a jazyková zdatnost učitelů

Kvalifikovanost personálů je jedním z pilířů dobré výuky anglického jazyka u předškolních dětí. Cizí jazyk děti nemohou správně pochytit od někoho, kdo nemluví plynně a bez chyb, a nebo nemá dostatečné pedagogické vzdělání a nerozumí tak potřebám dětí. Je tedy důležité správně zvolit lektory pro přímou výuku a současně zajistit, aby i úroveň nepřímé výuky spočívající v každodenním využívání anglického jazyka ve třídách, byla co nejlepší.

Škola v současné době zaměstnává dva pedagogicky vzdělané lektory anglického jazyka v oblasti vzdělávání dětí mladšího školního věku, kteří mají dostatečnou praxi ve vzdělávání dětí. Tito lektoři mají primárně na starost zajistit přímou výuku jazyka v jednotlivých odděleních a dohlížet na dosahování požadovaných výstupů v cizím jazyce. Velkou výhodou v celém systému vzdělávání dětí v cizím jazyce je fakt, že lektoři jsou zaměstnáváni jako pedagogický personál a nikoliv jako lektoři docházející na kroužky (tak, jak je tomu v ostatních MŠ). Lektor tedy tráví s dětmi mnohem více času a to nejen během přímé výuky,

ale při hrách, procházkách, čtení pohádek atd. a děti mají tak mnohem větší možnost čerpat ze znalostí lektora a více tak využít jeho potenciál.

Kritériem pro přijetí ostatních pedagogických pracovníků školy (kmenové učitelky) je vždy vyšší úroveň anglického jazyka a hlavně schopnost jeho aktivního využití. Kmenové paní učitelky musí být v jazyce dostatečně zdatné a mít dobrou výslovnost, aby mohly angličtinu používat každý den jako běžný dorozumívací prostředek. Mohou tak simulovat bilingvní prostředí a během dne střídat povely české i anglické, přečíst anglickou či českou pohádku nebo zvolit anglickou píseň či říkanku místo české.

Kombinací anglicky mluvících lektorů (kteří používají téměř výhradně jen anglický jazyk) a anglicky mluvícího pedagogického personálu pak doplňuje rodilý mluvčí, který si s dětmi chodí pohrát, přečíst knížky a zazpívat písně. Tímto způsobem dosahují děti dobrých výsledků při osvojování jazyka a druhý jazyk se tak pro ně nestává komplikací, ale pomocníkem.

Přímá výuka

Přímá výuka probíhá odlišně v každém oddělení a je každý rok přizpůsobována potřebám konkrétní skupiny dětí ve třídě. Dotace jednotlivých výukových bloků anglického jazyka se tak tedy liší podle věku dětí, jejich znalostí a tempa. Každý rok je pro každé oddělení zpracováván třídní vzdělávací plán, který konkretizuje jak výchovně vzdělávací strategie, tak vzdělávací obsah anglického jazyka. Každá třída využívá svou kurzovou učebnici, kterou na začátku roku volí lektori po zmapování znalostí a schopností dětí.

Přímá výuka probíhá hravou a nenásilnou formou a nejedná se v žádném případě o „násilné“ učení slovíček a frází. Děti si během celého výukového bloku hrají a plní různé úkoly, ale to vše v anglickém jazyce. Pokud je hodina dobře vedena, děti si ani neuvědomují, že používají jiný než mateřský jazyk, protože je během hodiny vytvořeno angličtině přirozené prostředí, které děti motivuje a podporuje v používání cílového jazyka.

Děti mají vždy svého anglického maskota – plyšáka, který se do školky dostal odněkud z Anglie, a seznamuje děti se svými písněmi, pohádkami, příběhy a ukazuje jim spousty obrázků. Děti si vše velice oblíbí a velice často pak začínají experimentovat s jazykem a na plyšáka mluví. Ten současně slouží i jako prostředník mezi lektorem a dítětem a dokáže vyřešit spousty případných jazykových problémů a starostí. Příběhy ze života tohoto plyšáka pak děti učí multikulturalitě a poznávání jiných zvyků a tradic.

Přímá výuka je zprostředkována pomocí několika různých typů výukových bloků. Ranní výukové bloky bývají většinou nejnáročnější na pozornost a nejvíce využívají počáteční energie a zájmu dětí v ranních hodinách. Během tohoto bloku se využívají techniky, které dětem pomohou k zapamatování některých slovíček, využití frází a rozeznání známých struktur v písních či říkankách. Hodina je plná aktivit, které se rychle střídají a zaručují tak neustálou stimulaci dětí. Jsou zařazována jak drillovací cvičení (jako technika zábavného způsobu opakování), písně a říkanky, tak hlavně TPR aktivity, které vyžadují zapojení více smyslů a hlavně pohybu. Děti si tak mohou téměř vždy anglická slovíčka fráze „osahat“, vyzkoušet, simulovat situace atd. Na konec každého ranního bloku je zařazen pracovní list (od cca. 3 let věku dítěte), který pomáhá při recyklaci jazyka a je jedním z vodítek pro rodiče.

Druhým typem přímé výuky je odpolední činnost pro nejstarší děti, kdy je zařazena kurzová učebnice či kniha, která umožňuje větší využití anglického jazyka jako prostředku pro divadlo a písně. Děti se více věnují anglickým pohádkám, které později samy zkoušejí hrát či se více věnují klasickým anglickým knihám (zejména od Erica Carla) a tradičním pohádkám či písním.

Odpolední blok pro menší děti je koncipován více jako hudební anglický blok (Music in English) a využívá tradičních i netradičních anglických písní k osvojování jazyka. I během odpoledne jsou používány některé metody přímé výuky doporučené zejména VÚP a to zejména k získání hlubších znalostí obsahu písní, pokynů či tanečků. Odpolední blok bývá, co se týče očekávaných nových znalostí, méně náročný avšak je zásadní pro usazování, recyklaci a systematické poznávání jazyka.

Lektor si současně může zvolit z dalších technik a metod a dopolední či odpolední blok si přizpůsobit konkrétním potřebám. Je tedy možné jít s dětmi na zahradu a plnit anglické úkoly a věnovat se například některému tématu přírody v angličtině, či si přečíst anglickou knihu a věnovat se jejímu obsahu.

Zaměření jednotlivých bloků tak záleží na tom, jaké metody a techniky lektor zvolí jako nejvhodnější, nicméně má celou dobu na zřeteli potřeby dětí a hlavně jejich možnosti. Dobrý lektor umí pružně reagovat a výuku přizpůsobit aktuálním přáním a potřebám skupiny a současně využívá maximální potenciál dětí.

Používané kurzové učebnice a jejich přednosti

Škola vlastní velké množství kurzových a metodických učebnic pro výuku angličtiny u malých dětí (very young learners). Jelikož má každá učebnice své klady a zápory a každá skupina dětí vyžaduje jiný způsob pojetí výuky, vybírá si lektor kurzovou učebnici vždy sám pro danou skupinu dětí. Současně není striktně omezen obsahem vybrané učebnice. Lektor si tak tedy většinou volí jednu hlavní učebnici a k ní i odpovídajícího plyšáka, který angličtinou provází, nicméně seznámí děti i s jinými postavkami resp. knihami a během výuky využívá vždy tu lekci/téma/pracovní list či píseň, která se mu hodí. Takto je zaručena pružnost výuky a výuka odpovídající potřebám dítěte (resp. lektora).

Jelikož škola veškeré materiály včetně učebnice dětem hradí, není nutnost učebnici vybrat a zůstat u ní. Lektor tedy během roku využije například 3 učebnice a vybere si to nejlepší pro danou skupinu dětí.

Lektoři jsou též vedení k tomu, aby si často připravovali materiály vlastní a tak je možné při výuce vidět mnoho autorským materiálů a pomůcek přímo lektorů. Věříme, že toto je nejlepší volba, které nespojuje lektory a umožňuje jim dostatečnou kreativitu.

Osvojování jazyka nepřímou výukou

Na děti je v průběhu každého dne mluveno střídavě česky a střídavě anglicky. Je tak částečně simulováno bilingvní prostředí a děti se tak seznamují s jazykem nenásilnou a jim přirozenou formou. V tomto prostředí se mohou děti přirozeně vyjadřovat i v anglickém jazyce. Na děti je cíleně mluveno anglicky během oběda či převlékání na procházky či v jiných vhodných situacích.

Učitelé současně využívají množství anglických písní (nejvíce písní pohybových) a říkadel, které mají k dispozici, a prohlubují smysl pro rytmus a dynamiku angličtiny. Každá třída je současně vybavena množstvím anglických knih dovezených přímo z VB odpovídajících věku dětí dané třídy. Všechny třídy navštěvují rodilý mluvčí. Děti si tedy mohou osvojit anglický jazyk jako jazyk možný ke komunikaci ve školce.

Projektové dny zaměřené na AJ

Ve výuce jsou velice oblíbené projektové dny, které probíhají v jeden den pro všechny oddělení školky. Vybírány jsou klasické anglické pohádky či písně a děti pak ve skupinách celý den pracují na toto téma. Aktivity jsou zařazeny i během času stráveného na zahradě či v pohádce po obědě. Během projektového dne se děti věnují aktivitám, které jsou vhodné pro jejich věk a rozvíjí kromě znalostí angličtiny i jiné oblasti jako je rozlišování barev, one to one korespondence, hrubá a jemná motorika aj.

Začlenění rodiny do procesu osvojování – angličtina na doma

Jako jednu ze stěžejních oblastí pro osvojování jazyka vidí škola spolupráci rodičů a učitelů při vytváření english friendly environment. Pokud se má dítě seznamovat a osvojovat si cizí jazyk, musí tak být činěno systematicky. Je tedy důležité, aby se s angličtinou děti nesetkávaly jen ve školce, ale aby byla angličtina pozitivně vnímána i doma. Proto se škola věnuje i podpoře rodičů při vytváření anglického prostředí i doma a to hned několika způsoby.

Nejmenší děti využívají zejména na doma připravených anglických lekcí a úkolů jako podpory jazykové učebnice Robby Rabbit. Jelikož je výuka u těchto malých dětí hodně náročná a často je potřeba spolupráce více dospělých, rozhodly jsme se dát možnost rodičům se do výuky angličtiny zapojit a pomoci tak dětem si angličtinu lépe osvojit. Zejména pracovní listy určené k recyklaci již naučeného bývají pro děti moc těžké (je potřeba jeden dospělý na jedno dítě, aby kontroloval držení tužky, nácvik některých kompetencí atd.). Rodiče si tak mohou ke každé lekci zapůjčit domů Robbyho anglickou tašku, ve které jsou jak pracovní listy na dané téma, poslechy, písničky, ale hlavně lektorem vytvořené materiály, pomůcky a velké množství her a úkolů a návody jak se vším pracovat. Úkoly, které se v tašce objevují, jsou sice primárně určeny pro opakování AJ, nicméně si díky nim děti osvojují některé základní koncepty a klíčové kompetence. Během aktivit si tedy procvičíte jemnou a hrubou motoriku, úchop tužky, logopedii, naučíte děti porovnávat velikosti, počítat, rozlišovat obrázky a určovat podobnosti. Cvičení jsou tak vhodná i pro rozumový vývoj dítěte a angličtina může být úplně vynechána.

K učebnici *Cookie and friends* již lektorka vypracovala na každý týden jeden pracovní list na doma spolu s metodikou, a která obsahuje spousty her a nápadů a vede hodinu rodič/dítě od počátečního pozdravu po ukončení zařazením pracovního listu do anglické krabice. Učitel může i zařadit pracovní sešit na doma a metodiku vydanou přímo Oxford university press.

K učebnici *Cheeky Monkey* je využívána jiná metoda začlenění rodiny do výuky Aj a to možnost zapůjčení plyšáka Cheekyho dětem na víkend. Cheeky je vybaven nutnými věcmi, které si nese v batůžku a děti mají za úkol se o něj postarat tak, aby se mu u nich doma nestýskalo. Cheeky mluví pouze anglicky a tak se děti musí pokusit mu vše doma přetlumočit a seznámit ho anglicky s rodinou a věcmi okolo. Lektorům se již v praxi toto velice osvědčilo, jelikož se rodiny velice dobře zapojují a jezdí na různé společné výlety a Cheekyho fotí, či mu vyrábí oblečení a různé pomůcky. Dochází tak k upevňování vztahů v rámci rodiny a začlenění anglického elementu do jejich chodu.

A pokud se rodiče rozhodnou zlepšovat i úroveň své angličtiny, mohou navštěvovat bezplatný kurz pro rodiče nebo hodiny konverzace.

